nieuws

Nieuwe variant van konijnenvirus woedt in Europa

nieuws

In de konijnenhouderij, een sector die 20 professionele kwekers telt in Vlaanderen naast de vele liefhebbers, zit de schrik er goed in. Zowel bij ons als in de buurlanden worden kwekers geconfronteerd met acute sterfte in hun stallen. Een nieuwe variant van Rabbit Hemorrhagic Disease (RHD) verspreidde zich vanuit Frankrijk naar de rest van Europa. Een ziek konijn behandelen, is niet mogelijk. Preventief vaccineren kan wel, maar het oude vaccin tegen de klassieke variant van het RHD-virus werkte niet tegen RHD2. Sinds maart is het nieuwe vaccin met dubbele werking beschikbaar in ons land zodat de moederdieren op professionele kwekerijen meestal beschermd zijn. De hygiëne op en rond het bedrijf is aangescherpt om ziekte-insleep te voorkomen. Konijnenkweker Luc Buyens en Peter Van Hoey van het gespecialiseerd slachthuis Lonki vertellen hoe de sector omgaat met deze nieuwe bedreiging.

29 JULI 2016 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:36

Lees meer over:
dierziekten

In de konijnenhouderij, een sector die 20 professionele kwekers telt in Vlaanderen naast de vele liefhebbers, zit de schrik er goed in. Zowel bij ons als in de buurlanden worden kwekers geconfronteerd met acute sterfte in hun stallen. Een nieuwe variant van Rabbit Hemorrhagic Disease (RHD) verspreidde zich vanuit Frankrijk naar de rest van Europa. Een ziek konijn behandelen, is niet mogelijk. Preventief vaccineren kan wel, maar het oude vaccin tegen de klassieke variant van het RHD-virus werkte niet tegen RHD2. Sinds maart is het nieuwe vaccin met dubbele werking beschikbaar in ons land zodat de moederdieren op professionele kwekerijen meestal beschermd zijn. De hygiëne op en rond het bedrijf is aangescherpt om ziekte-insleep te voorkomen. Konijnenkweker Luc Buyens en Peter Van Hoey van het gespecialiseerd slachthuis Lonki vertellen hoe de sector omgaat met deze nieuwe bedreiging.

Zal er dit najaar wel konijn zijn voor bij de Vlaamse klassieker konijn met pruimen? Die vraag dringt zich op vanwege alarmerende geluiden rond een nieuwe konijnenziekte die in 2010 in Frankrijk opdook en nu in onze regio woekert. Besmette wilde konijnen hebben de ziekte – een nieuwe variant van Rabbit Hemorrhagic Disease (RHD) – verspreid in Europa. Vlaanderen bleef gespaard tot er zich in 2014 een eerste uitbraak voordeed bij een professionele kweker. “Inmiddels kregen nog drie collega’s met de ziekte af te rekenen”, vertelt Luc Buyens, konijnenkweker in Lichtaart en tevens als voorlichter actief bij Molens Vandervelpen uit Molenbeek-Wersbeek. De jongste twee maanden komen hem veel ziekte-uitbraken bij hobbyisten ter ore, “wat te verklaren is door de huisvesting van de dieren die bij een liefhebber minder afgeschermd is van de buitenwereld dan bij een professionele kweker”.

Autopsies van overleden (hobby)konijnen door de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent bevestigen dat de ziekte zich snel aan het verspreiden is. Op 25 ingezonden overleden konijnen tussen half mei en eind juni was RHD 15 keer de boosdoener. Enkele stalen die genetisch verder onderzocht werden, wezen steeds op het RHD2-virus. Gans Vlaanderen ligt in de gevarenzone,

vanuit Wallonië komen er nog geen meldingen van ziekte-uitbraken. Exacte gegevens over de verspreiding van RHD2 en het aantal dode konijnen zijn er niet. Ook konijnen die gevaccineerd waren tegen de klassieke variant van het virus leggen het loodje. “De bestaande vaccins voor de klassieke virusvariant boden geen of onvoldoende bescherming tegen RHD2”, legt Buyens uit.
Het RHD-virus is ongevaarlijk voor de mens maar wij kunnen het wel verspreiden na contact met het virus. Dat gaat zo simpel als in een konijnenstal schoenen dragen waarmee in een veld is gelopen dat besmet werd door de urine van wilde konijnen. Wilde konijnen en hazen zijn de vaakst voorkomende bron van besmetting. Zij hoeven daarvoor zelfs niet in de buurt van een tam konijn te komen of de mens als tussenschakel te hebben. Het volstaat dat ze in aanraking komen met het voeder van konijnen, denk bijvoorbeeld aan groenten uit de tuin of gras waar hooi van gemaakt wordt. Ook dat verklaart waarom de ziekte zich vooral sterk manifesteert bij hobbyisten. Professionelen voederen hun konijnen immers een samengesteld krachtvoeder en verstrekken enkel ruwvoeder als afleidingsmateriaal in het konijnenpark.
Stekende insecten vergroten het probleem van ziekteverspreiding. Naast vliegenbestrijding doen de konijnenkwekers ook aan ongediertebestrijding want ratten en muizen kunnen het virus overbrengen van wilde naar tamme konijnen. Verder hebben ze veel oog voor de hygiëne in de stal want er zijn naast het onderlinge contact tussen een ziek en gezond konijn een heleboel indirecte besmettingsroutes: uitwerpselen, water, voeder, kleding, handen en hokken.
Volgens de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht komt het RHD2-virus inmiddels met zekerheid voor in Frankrijk, België, Nederland, Duitsland, Italië, Spanje, Portugal, Malta, Noorwegen, Zweden, Tunesië en het Verenigd Koninkrijk. Peter Van Hoey van konijnenslachthuis Lonki uit Temse bevestigt de redactie dat een aantal leveranciers met RHD2 af te rekenen kregen. “Ziekte-insleep is geen vrees maar inmiddels een feit. Meestal had het 20 tot 30 procent sterfte tot gevolg, al waren er ook uitschieters omdat er niet of niet goed gevaccineerd was tegen de nieuwe variant van RHD. Fouten bij het vaccineren (bv. enkel de jonge moederdieren vaccineren), kunnen desastreuze gevolgen hebben”, aldus Van Hoey.
De sinds 15 à 20 jaar gekende variant van RHD is net zoals myxomatose een erg dodelijke konijnenziekte waar de sector via vaccinatie en bedrijfshygiëne heeft mee leren omgaan. Het was dan ook een onprettige verrassing dat de bestaande vaccins weliswaar een bijwerking hebben op RHD2 maar er niet afdoende bescherming tegen boden. De economische schade is groot bij de getroffen kwekers omdat de nieuwe variant niet alleen oudere konijnen treft maar alle leeftijdsgroepen. Het uitvalpercentage varieert van 20 tot wel 70 procent van de konijnenstapel.
Gelet op de kostprijs van het vaccin gaan professionelen over tot het enten van de voedsters – in Vlaanderen zitten er meestal een 600-tal moederdieren op één bedrijf – maar doen ze dat niet bij de duizenden vleeskonijnen. “Een gevaccineerd moederdier geeft de bescherming tegen het virus (deels) door aan het nest jongen”, zet Buyens de effectiviteit in de verf van het vaccineren van de voedsters. Alleen als noodmaatregel in een besmette stal worden alle dieren, dus ook de vleeskonijnen, gevaccineerd.
In Nederland zijn de ziektemeldingen bij tamme én wilde konijnen iets eerder gestart dan bij ons. Daar gaat men intussen uit van een verspreiding over het hele land. De Universiteit Utrecht informeerde zowel eigenaars als dierenartsen over de symptomen van het virus en de voorzorgen die ze kunnen nemen. Een konijn dat besmet is met de klassieke variant sterft meestal binnen de 24 à 48 uur. Bij RHD2 duurt dat gemiddeld drie tot vijf dagen, wat de verspreiding van de ziekte in de hand werkt. In beide gevallen is de doodstrijd van een konijn relatief kort maar hevig, al uit RHD2 zich ook in een meer chronisch ziektebeeld waarbij de konijnen ogenschijnlijk gezond lijken totdat ze acuut ziek worden en vrijwel meteen daarna sterven aan bloedingen en zenuwverschijnselen.
Zich bewust van de vele besmettingsroutes zit de schrik er goed in bij de Vlaamse konijnenkwekers, vooral bij liefhebbers omdat huisvesting en voedervoorziening bij hen in minder controleerbare omstandigheden gebeuren. Zowel Buyens als Van Hoey geven aan dat professionelen niet geaarzeld hebben om tweemaal per jaar te vaccineren, en het ziet er naar uit dat hobbymatige konijnenhouders dezelfde piste moeten volgen als ze hun dieren willen beschermen. Vreemd fokmateriaal wordt beter geweerd, tenzij de kweker zeker is dat de dieren gevaccineerd zijn. In de professionele konijnenhouderij zijn erfbetreders op hun hoede voor virusverspreiding. Peter Van Hoey getuigt over de inspanningen die Lonki in het belang van haar leveranciers levert: “Wij laden de dieren zoveel mogelijk vanop straat, ontsmetten de vrachtwagens en ook de heftruck vooraleer die het erf oprijdt.” Uiteraard neemt de voederleverancier soortgelijke voorzorgen.
Of er zich bevoorradingsproblemen zullen voordoen, durven ze bij Lonki niet voorspellen. “Tijdens de zomer ligt de consumptie van konijn een stuk lager. Een groot deel van onze productie gaat nu de vriezer in. Voor het najaar houden we ons hart wel vast want de uitval van moederdieren zal zich dan nog altijd doen voelen”, zegt Van Hoey. Of er nog professionele konijnenhouders het slachtoffer zullen worden van RHD2 is koffiedik kijken. Ook de impact op de konijnenstapel is onzeker omdat RHD2 op sommige bedrijven veel slachtoffers maakt en hardnekkig in de stal aanwezig blijft terwijl andere bedrijven eerder met een milde variant af te rekenen krijgen. Als er zoals in Italië geopteerd moet worden voor het ruimen en opnieuw bevolken van bedrijven, dan kan het met de konijnenstapel snel bergafwaarts gaan maar zo’n vaart loopt het in Vlaanderen vooralsnog niet. Gelet op het grote aantal gevaccineerde moederdieren en de voorzorgsmaatregelen tegen ziekte-insleep mogen we er goede hoop op hebben dat de pot dit najaar pruimen mét konijn schaft.

Beeld: Zabbio

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada